

Skatteutskottets betänkande

1999/2000:SkU14

Allmänna motioner om företags- och kapitalbeskattning

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet ett antal motioner från den allmänna motionstiden 1999 om företags- och kapitalbeskattning. Utskottet avstyrker motionerna.

Vid betänkandet fogas 13 reservationer (m, kd, c, fp) och ett särskilt yttrande (m).

Motionerna

1999/2000:Sk324 av Lennart Daléus m.fl. (c) vari yrkas

13. att riksdagen beslutar om lindring i beskattningen för handelsbolag och kommanditbolag enligt vad som anförts i motionen,

14. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att på sikt avskaffa dubbelbeskattningen.

1999/2000:Sk325 av Alf Svensson m.fl. (kd) vari yrkas

4. att riksdagen beslutar införa ett permanent riskkapitalavdrag i enlighet med vad som anförts i motionen,

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en översyn av arvs- och gåvoskattegrerna i syfte att underlätta generationsskiften i familjeföretag,

17. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att vin och sprit ej skall ingå i avdragsramen för representation.

1999/2000:Sk326 av Carl Fredrik Graf m.fl. (m) vari yrkas

8. att riksdagen hos regeringen begär förslag om införande av riskkapitalavdrag i enlighet med vad som anförts i motionen,

15. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att kravet på marknadsnotering bör tas bort i lagen om statlig inkomstskatt 3 § 7 (lex ASEA).

1999/2000:Sk327 av Johan Pehrson och Karin Pilsäter (fp) vari yrkas

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att utreda möjligheterna till uppskov med bolagsskatten i vissa fall,

14. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en översyn av reglerna för företagare med hemmet som arbetsplats.

1999/2000:Sk609 av Nils Fredrik Aurelius och Ola Sundell (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av ytterligare en schablonregel för beräkning av skatt vid avyttring av aktier och liknande finansiella instrument.

1999/2000:Sk627 av Göte Jonsson (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att underlätta generationsväxlingar i företagen.

1999/2000:Sk630 av Åke Sandström (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en utredning om ändrad beskattningsform av näringsverksamhet inom skogsbruket.

1999/2000:Sk645 av Jeppe Johnsson och Ingvar Eriksson (m) vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag om yrkesfiskeavdrag i enlighet med vad i motionen anförts,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om resultatutjämningsfond för fiskeföretag.

1999/2000:Sk654 av Lennart Hedquist (m) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär lagförslag i enlighet med vad som anförts i motionen.

1999/2000:Sk662 av Roy Hansson och Inga Berggren (m) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär att en utredning tillsätts för att lägga förslag om hur förskjutet skatteår för nystartade mindre företag kan utformas i enlighet med vad som anförts i motionen.

1999/2000:Sk670 av Kenneth Lantz och Ulla-Britt Hagström (kd) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att tillsätta en utredning som skall få i uppdrag att arbeta fram ett nytänkande i beskattning av restaurangverksamhet.

1999/2000:Sk671 av Lars Gustafsson (kd) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en översyn av beskattningsreglerna på detta område.

1999/2000:Sk675 av Marianne Andersson m.fl. (c,m,kd,fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att införa en lönebaserad reserveringsmöjlighet för mindre företag.

1999/2000:Sk678 av Ola Karlsson m.fl. (m,kd,c,fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett återinfört riskkapitalavdrag,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en indirekt finansieringsform för privata investeringar i onoterade företag.

1999/2000:Sk679 av Kerstin Heinemann m.fl. (fp,m,kd,c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att slopa dubbelbeskattning på aktier.

1999/2000:Sk680 av Marianne Andersson m.fl. (c,m,kd,fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att en möjlighet att skjuta på reavinstbeskattningen vid återinvesteringar i onoterade företag införs.

1999/2000:Sk681 av Ola Karlsson m.fl. (m,kd,c,fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att presentera förslag till utformning av regler för beskattning av utdelning och reavinst hos aktiva ägare till fåmansaktiebolag.

1999/2000:Sk684 av Åke Sandström m.fl. (c,m,kd,fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om avdragsmöjligheter när fastighet eller lägenhet används för både privat boende och som lokaler för näringsverksamhet.

1999/2000:Sk685 av Inga Berggren m.fl. (m,kd,c,fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att undanta företagsförmögenhet från arvs- och gåvobeskattning.

1999/2000:Sk691 av Marianne Andersson m.fl. (c,m,kd,fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att en möjlighet till schablonmässigt avdrag för kostnader i samband med resa införs.

1999/2000:Sk692 av Bo Lundgren m.fl. (m) vari yrkas

6. att riksdagen beslutar att royaltyinkomster från patent skall beskattas som inkomst av kapital i enlighet med vad som anförts i motionen,

11. att riksdagen hos regeringen begär förslag om införande av riskkapitalavdrag i enlighet med vad som anförts i motionen.

1999/2000:Sk696 av Anne-Katrine Dunker och Ewa Thalén Finné (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skatter,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förmögenhetsskatter och dubbelbeskattning.

1999/2000:Sk705 av Henrik Westman och Kent Olsson (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inrättandet av utjämningskonto för fiskare.

1999/2000:Sk723 av Nils Fredrik Aurelius och Ola Sundell (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av ett nytt, förenklat system för beskattning av realisationsvinster på aktier och liknande finansiella instrument.

1999/2000:Sk724 av Jeppe Johnsson och Ingvar Eriksson (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om införandet av jordbruks- och pålsdjurskonton.

1999/2000:Sk727 av Elizabeth Nyström och Lars Björkman (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att slopa skatt på aktiebyten.

1999/2000:Sk731 av Dan Ericsson (kd) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förändring av arvs- och gåvoskattebestämmelserna för familjejordbruket/-skogsbruket vid generationsskifte.

1999/2000:Sk737 av Gunnar Hökmark m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om motiven för att uppmuntra privat sparande i Sverige,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en förändrad skattepolitik för att sluta missgynna svenskt enskilt ägande av företag i Sverige.

1999/2000:Sk739 av Kenth Högström (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om längre upplösningstid samt generösare fonderingsmöjligheter för näringsidkare inom konstnärlig och idrottslig verksamhet.

1999/2000:Sk755 av Margit Gennser (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ändrade regler för reavinstbeskattning vid försäljning av aktier och likvärdiga värdepapper.

1999/2000:Sk769 av Karin Pilsäter m.fl. (fp) vari yrkas

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om bättre skattevillkor för sparande.

1999/2000:L713 av Karin Pilsäter m.fl. (fp) vari yrkas

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om fondsparande.

1999/2000:Kr313 av Inger Davidson m.fl. (kd) vari yrkas

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag till tydliga skatteregler för kultursponsring.

1999/2000:T210 av Johnny Gylling m.fl. (kd) vari yrkas

29. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om fartygsfonder,

32. att riksdagen hos regeringen begär en utredning om en tonnageskatt.

1999/2000:T616 av Per-Richard Molén m.fl. (m) vari yrkas

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att fartygsfonder bör återinföras.

1999/2000:T717 av Bo Lundgren m.fl. (m) vari yrkas

11. att riksdagen beslutar avskaffa skatten på aktieutdelningar fr.o.m. inkomståret 2000 enligt vad som anförts i motionen,

12. att riksdagen hos regeringen begär förslag om införande av riskkapital enligt vad som anförts i motionen.

1999/2000:MJ257 av Alf Svensson m.fl. (kd) vari yrkas

16. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skattevillkoren för svenska fiskare,

17. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att inrätta ett fiskekonto.

1999/2000:MJ406 av Åsa Torstensson och Eskil Erlandsson (c) vari yrkas

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om yrkesfiskeavdrag.

1999/2000:N212 av Kenneth Johansson (c) vari yrkas

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skattelättnader för nystartade kooperativ.

1999/2000:N239 av Per Westerberg (m) vari yrkas

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag till ökad rörlighet för riskkapital mellan företag och branscher i enlighet med vad som anförts i motionen.

1999/2000:N273 av Per Westerberg m.fl. (m,kd,fp) vari yrkas

35. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om möjligheterna att klassa riskkapitalbolag som investmentbolag,

36. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om statliga förlustgarantier.

1999/2000:N384 av Alf Svensson m.fl. (kd) vari yrkas

17. att riksdagen hos regeringen begär förslag om sänkta skatter och avgifter i enlighet med vad som anförts i motionen.

1999/2000:N386 av Johan Pehrson och Karin Pilsäter (fp) vari yrkas

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att utreda möjligheterna att ge uppskov med bolagsskatt för företag som inte ger utdelningar eller styrelsearvoden,

12. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att se över skatteavdrag för kostnader som uppkommer av näringsverksamhet i hushåll.

1999/2000:N387 av Eskil Erlandsson m.fl. (c) vari yrkas

11. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om underlättande av generationsskiften.

Utskottet

Inledning

Skatteutskottet yttrade sig i höstas till finansutskottet över ett stort antal yrkanden från den allmänna motionstiden 1999 som behandlades samtidigt med regeringens förslag om utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna för år 2000. Bland dessa yrkanden fanns förslag om sådana ändringar i företags- och kapitalbeskattningen som ingick i partiernas alternativ till regeringens budgetförslag för år 2000. Riksdagen tog ställning till yrkandena den 18 november 1999 (bet. 1999/2000:FiU1).

Skattenivå i företaget, resultatutjämnning

Motionerna

I motion Sk675 av Marianne Andersson m.fl. (c, m, kd, fp) yrkas att en lönebaserad reserveringsmöjlighet införs för mindre företag. Enligt förslaget skall varje år få reserveras ett belopp motsvarande 20 % av lönesumman upp till 50 basbelopp. I motion Sk724 av Jeppe Johnsson och Ingvar Eriksson (m) yrkas att jordbruks- och pälsdjurskonton skall införas med förebild i skogskontosystemet. Kenth Högström (s) efterlyser i motion Sk739 längre tid för reserveringar i ersättningsfond och generösare fonderingsmöjligheter för näringsidkare inom konstnärlig och idrottslig verksamhet. I motion T210 vill Johnny Gylling m.fl. (kd) att regeringen skall se över tidigare förslag om fartygsfonder (yrkande 29) och utreda konsekvenserna av en tonnageskatt (yrkande 32). Enligt motion T616 yrkande 9 av Per-Richard Molén m.fl. (m) bör riksdagen uttala sig för att fartygsfonder återinförs.

Utskottets ställningstagande

Vid 1990 års reform av företagsbeskattningen rådde en bred enighet om att det då gällande regelsystemet borde ersättas av ett mer neutralt system med lägre skattesats och mer begränsade reserveringsmöjligheter. Ett sådant system har flera fördelar. Bland annat minskar inlåsningsgraden av kapital samtidigt som mer likvärdiga skattemässiga villkor kan ges för olika typer av investeringar och finansieringsformer.

Med minskade reserveringsmöjligheter blev det möjligt att genomföra en kraftig sänkning av bolagsskattesatsen från 52 % (ca 57 % om den dåvarande vinstdelningsskatten räknas med) till 30 %. Generösa avskrivningsmöjligheter behölls dock i det nya systemet liksom ett par speciella resultatutjämningsmöjligheter för vissa verksamheter, insättning av medel på skogskonto och upphovsmannakonto. En fonderingsmöjlighet för att underlätta ersättningsanskaffningar av förstörd egendom behölls också. Sådan s.k. ersättningsfond kan stå kvar i högst tre år (sex år i vissa fall).

En ny avvägning av bolagsskattesatsen, till nuvarande 28 %, gjordes i samband med ändringar i företagsbeskattningen under år 1994 som innebar bl.a. att skatteutjämningsreserven ersattes med periodiseringsfond. Därmed slopades även den möjlighet som fanns att i viss utsträckning basera reserveringarna på de anställdas löner. Riksdagen beslutade hösten 1999 att höja taket och förlänga reserveringstiden för avsättningar till periodiseringsfond (prop. 1999/2000:1, volym 1, bet. 1999/2000:FiU1).

Utskottet har vid tidigare behandling av liknande motionsyrkanden framhållit vikten av att upprätthålla de principer som företagsbeskattningen vilar på. Reserveringsmöjligheterna får inte utformas så att det blir svårt att behålla en låg skattesats. Det är inte heller förenligt med dessa principer att

utöka reserverings- eller avdragsmöjligheterna endast för att tillgodose vissa branscher, yrkeskategorier eller andra intressen. Utskottet får med hänvisning till det anförda avstyrka motionerna Sk675, Sk724, Sk739, T210 yrkandena 29 och 32 och T616 yrkande 9. När det gäller yrkanden om skattelättnader för rederinäringen vill utskottet i sammanhanget erinra om att det höjda rederistöd som riksdagen har fattat beslut om bl.a. innebär att statligt stöd lämnas till arbetsgivarens kostnader för skatt och sociala avgifter, se närmare bet. 1999/2000:TU1.

Ägarbeskattning, m.m.

Motionerna

I motion Sk324 av Lennart Daléus m.fl. (c) föreslås att beskattningen av handelsbolag och kommanditbolag skall lindras (yrkande 13) och att den s.k. dubbelbeskattningen av bolagsinkomster skall slopas på sikt (yrkande 14). I motion Sk325 yrkande 4 föreslår Alf Svensson m.fl. (kd) att ett permanent riskkapitalavdrag skall införas. Också i motion Sk326 yrkande 8 av Carl Fredrik Graf m.fl. (m) föreslås att ett riskkapitalavdrag skall införas. En utredning om ett riskkapitalavdrag och om en indirekt finansieringsform för privata investeringar i onoterade företag efterlyses i motion Sk678 yrkandena 1 och 2 av Ola Karlsson m.fl. (m, kd, c, fp). Enligt motion Sk679 av Kerstin Heinemann m.fl. (fp, m, kd, c) bör dubbelbeskattningen slopas, i ett första steg helt och hållet för ägare av onoterade aktier med samtidig utvidgning av det kapitalinkomstbeskattade utrymmet enligt de s.k. 3:12-reglerna. I motion Sk681 yrkar Ola Karlsson m.fl. (m, kd, c, fp) att ett förslag skall tas fram som innebär att det kapitalinkomstbeskattade utrymmet enligt 3:12-reglerna i princip bestäms utifrån om ägaren tagit ut marknadsmässig lön. Bo Lundgren m.fl. (m) föreslår i motion T717 yrkande 11 att skatten på aktieutdelningar avskaffas och i yrkande 12 i samma motion och i motion Sk692 yrkande 11 att ett riskkapitalavdrag skall införas. Anne-Katrine Dunker och Ewa Thalén Finné (båda m) förordar i motion Sk696 yrkandena 1 och 4 att riksdagen skall uttala sig för bl.a. sänkta skatter och slopad dubbelbeskattning. I motion Sk737 yrkandena 1 och 2 av Gunnar Hökmark m.fl. (m) förordas åtgärder för att uppmuntra privat sparande och en ändrad skattepolitik som inte missgynnar enskilt ägande av företag, bl.a. slopad dubbelbeskattning och kraftigt sänkta inkomstskatter. Karin Pilsäter m.fl. (fp) efterlyser i motion Sk769 yrkande 5 i denna del bättre skattevillkor för sparande, bl.a. i fråga om riskvilligt kapital och fåmansbolagsägares utdelningsskatt. Per Westerberg (m) föreslår i motion N239 yrkande 2 olika åtgärder för ökad rörlighet för riskkapital mellan företag och branscher, bl.a. slopad dubbelbeskattning och riskkapitalavdrag. I en annan motion, N273 yrkandena 35 och 36 vill Per Westerberg m.fl. (m, kd, fp) utreda möjligheterna att klassa riskkapitalbolag som investmentbolag och att medge statliga förlustgarantier för riskkapitalbolagens placeringar i onoterade bolag. Alf Svensson m.fl. (kd) förordar i motion N384 yrkande 17 i denna del sänkta skatter på arbete och kapital, bl.a. slopad dubbelbeskattning.

Vid riksdagens behandling i höstas av utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna, m.m. (prop. 1999/2000:1, bet. 1999/2000:FiU1) avslogs förslag från Moderaterna, Kristdemokraterna och Folkpartiet liberalerna om slopad skatt på aktieutdelningar med början redan under budgetåret 2000. I ett yttrande (1999/2000:SkU1y) till finansutskottet anförde skatteutskottet då bl.a. att de utredningar som gjorts på området har visat att en slopad skatt på aktieutdelningar inte är ett verksamt medel för att förbättra de större företagens villkor. Tillgången till en internationell kapitalmarknad gör att beskattningen av sparande endast i begränsad omfattning inverkar på företagens investeringsbenägenhet. Utskottet ansåg mot denna bakgrund att en generell sänkning av skatten på ägarnas sparande i aktier inte är en effektiv metod för att förbättra villkoren för företagandet.

För små och medelstora företag som inte i alla avseenden har tillgång till den internationella kapitalmarknaden kan emellertid inte bortses från att den personliga kapitalbeskattningen inverkar på avkastningskravet och därmed i viss mån fungerar som en skatt på företagets investeringar. I skattelagstiftningen har detta förhållande beaktats genom de särskilda lättnader som sedan 1997 gäller vid beskattningen av utdelningar och reavinster på onoterade aktier. Eftersom en generell utformad lättnad skulle ge begränsade effekter på företagsinvesteringar och sysselsättning till priset av en högst betydande offentlig-finansiell kostnad talar emellertid starka skäl mot att lättnaderna i ägarbeskattningen utvidgas till andra än onoterade företag. Utskottet avstyrker de i flera motioner lämnade förslagen om en generell lättnad i ägarbeskattningen.

I några motioner har tagits upp utformningen av de s.k. 3:12-reglerna. Dessa regler anger hur utdelningar och reavinster vid avyttring av aktier i företaget skall fördelas mellan inkomst av tjänst och inkomst av kapital hos den som är aktiv delägare i företaget. Regeringen har tillkallat en särskild utredare för att se över dessa regler. I utredningsuppdraget (dir. 1999:72) ingår att analysera metoden att utgå från en på något sätt fastställd normallön vid beräkning av det kapitalbeskattade utrymmet. Det finns enligt utskottets mening anledning att avvakta resultatet av den pågående utredningen.

Beträffande yrkandena om riskkapitalavdrag vid investeringar i mindre företag vill utskottet nämna att ett tidsbegränsat riskkapitalavdrag infördes hösten 1995. Avdraget var avsett att gälla till dess problemen kring de små och medelstora företagens kapitalförsörjning kunde få en permanent lösning. Sådana permanenta regler har numera införts genom den nyss nämnda lättnaden i ägarbeskattningen för onoterade företag. De förslag som motionärerna har lagt fram innebär att samma typ av riskkapitalavdrag återinförs och byggs ut. Förslagen i en motion knyter också an till ett par frågor som Småföretagsdelegationen tog upp i betänkandet Kapitalförsörjning till småföretag (SOU 1998:93). Det gäller förslag om statliga förlustgarantier till riskkapitalbolag och att dessa skall klassas som investmentbolag i skattehänseende.

I budgetpropositionen för 2000 (prop. 1999/2000:1, volym 11, bil.1, s. 8) har regeringen anført att den är beredd att pröva olika alternativa åtgärder för

att förbättra kapitalförsörjningen för småföretagen. Ytterligare analyser behövs dock enligt propositionen, främst vad gäller förslaget rörande kedjebeskattningen av riskkapitalbolag. Denna fråga påverkas även av att två utredningar parallellt arbetar med utformningen av ett system med slopad reavinstskatt på näringsbetingade andelar inom företagssektorn, utredningen (Fi 1998:11) om vissa internationella företagsskattefrågor och utredningen (Fi 1998:10) om vissa företagsskattefrågor. Det framgår också av budgetpropositionen att regeringen är tveksam till nya garantisystem, särskilt mot bakgrund av att det för närvarande pågår en översyn av de statliga aktörernas insatser inom näringspolitiken. Det är vidare grundläggande utgångspunkt för den utredning som nu ser över reglerna för beskattning av ägare i fåmansföretag m.m. (dir. 1999:72) att pröva olika möjligheter till förändring för att stimulera tillväxt, investeringar och aktivt risktagande i fåmansföretagen i Sverige.

Utskottet får med hänvisning till det anförda avstyrka motionerna Sk324 yrkandena 13 och 14, Sk 325 yrkande 4, Sk326 yrkande 8, Sk678 yrkandena 1 och 2, Sk679, Sk681, Sk692 yrkande 11, Sk696 yrkandena 1 och 4, T717 yrkandena 11 och 12, Sk737 yrkandena 1 och 2, Sk769 yrkande 5 i denna del, N239 yrkande 2, N273 yrkandena 35 och 36 och N384 yrkande 17 i denna del.

I ett par motioner förs ett resonemang kring sänkta skatter på arbete och slopad förmögenhetsskatt. Beträffande dessa frågor hänvisar utskottet till betänkandet 1999/2000:SkU13 Inkomstskatter m.m. och till ett senare betänkande 1999/2000:SkU17 Fastighets- och förmögenhetsbeskattning.

Skatteuppskov för nystartade företag

Motionerna

Johan Pehrson och Karin Pilsäter (båda fp) föreslår i motionerna Sk327 yrkande 9 och N386 yrkande 8 en utredning av möjligheterna att ge nystartade företag uppskov med bolagsskatten så länge företaget inte lämnar utdelningar. I motion Sk662 föreslår Roy Hansson och Inga Berggren (båda m) en utredning om senarelagd skatteinbetalning under första verksamhetsåret för nystartade mindre företag.

Utskottets ställningstagande

I princip innebär motionärernas förslag att nystartade företag skall få använda obeskattade vinstmedel för sin expansion under en uppbyggnadsfas. Ett problem med motionärernas förslag är att nystartade företag kan drabbas av svårigheter när skatteuppskovet upphör. Kanske skulle många nystartade verksamheter få avvecklas av skatteskäl. Nya möjligheter till skatteundandraganden skulle också uppkomma. Utskottet är alltså tveksamt till om ett skatteuppskov av den omfattning som motionärerna föreslår är rätt väg för att ytterligare förbättra situationen för nystartade företag.

Riksdagen har på senare år beslutat om flera ändringar i syfte att förbättra villkoren för nyföretagande och entreprenörskap. För att underlätta nystart av företag infördes 1996 en möjlighet att kvitta underskott i näringsverksamheten mot inkomst av tjänst. Bland andra åtgärder på skatteområdet märks de lättnader i beskattningen av utdelningar och reavinsten på aktier i onoterade bolag som infördes 1997 och slopandet 1999 av flertalet s.k. stoppregler för fåmansägda företag. Som utskottet nämnde tidigare är det en grundläggande utgångspunkt också för det fortsatta arbetet med skattereglerna att pröva olika möjligheter till förändring för att stimulera tillväxt, investeringar och aktivt risktagande i fåmansföretagen. Utskottet anser att resultatet av det pågående arbetet bör avvaktas. Utskottet avstyrker motionerna Sk327 yrkande 9, Sk662 och N386 yrkande 8.

Enklare beskattningsmodell för småföretag

Motionen

I motion Sk670 yrkande 2 föreslår Kenneth Lantz och Ulla-Britt Hagström (båda kd) en utredning om schablonbeskattning av restauranger, t.ex. baserad på antal bord eller lokalens yta.

Utskottets ställningstagande

Enklare regelsystem är ett viktigt inslag i det arbete som pågår för att skapa förbättringar för småföretag. På skatteområdet har Förenklingsutredningen (dir. 1996:78) lagt fram förslag som syftar till enkla och lätthanterliga regler för inkomstredovisningen. Dessa förslag bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Även förslag som skulle innebära en starkt schabloniserad beskattning av vissa typer av näringsverksamheter har lagts fram tidigare. Den s.k. Branschsaneringsutredningen (SOU 1996:172 och 1997:111) har t.ex. föreslagit att vissa företag skulle betala en licensavgift för att garantera en minimibesättning av verksamheten och därmed skydda seriösa näringsidkare mot illojal konkurrens.

Inom Riksskatteverket pågår ett arbete som syftar till att ge verket ett underlag för en bedömning av vilka konsekvenser ett schabloniserat skattesystem skulle föra med sig och om ett sådant kan vara ett alternativ till att förenkla regelsystemet inom gällande skattesystem. Arbetet skall även ge viss kunskap om de schabloniserade system som finns i några andra länder. Målsättningen är att ett beslutsunderlag skall kunna presenteras för verksledningen senast den 30 juni år 2000.

Utskottet utgår ifrån att det arbete som pågår kommer att ge de kunskaper om både för- och nackdelar med ett system som bygger på schabloniserade inkomstberäkningar för vissa småföretag. Utskottet anser emellertid att det inte behövs ett uttalande om utredning av precis det slag av schablonisering som tagits upp i motion Sk670 yrkande 2. Utskottet avstyrker följaktligen motionsyrkandet.

Motionerna

I motion Sk654 av Lennart Hedquist (m) yrkas att reavinstbeskattning inte skall ske vid försäljning av aktier och fondandelar som sker genom förändringar i en registrerad värdepappersdepå. Marianne Andersson m.fl. (c, m, kd, fp) yrkar i motion Sk680 att en möjlighet till uppskov med reavinstbeskattningen vid återinvestering i onoterade aktier skall införas. I motion Sk723 efterlyser Nils Fredrik Aurelius och Ola Sundell (m) ett nytt, förenklat system för beskattning av realisationsvinster på aktier och liknande finansiella instrument. I motion Sk727 yrkar Elizabeth Nyström och Lars Björkman (m) att reavinstbeskattning inte skall ske om vinsten återinvesteras i nya aktier. Margit Gennser (m) föreslår i motion Sk755 att reavinstbeskattning inte skall ske vid försäljning av aktier och likvärdiga värdepapper som motsvaras av en ny placering. Enligt motionerna Sk769 yrkande 5 i denna del och L713 yrkande 9 av Karin Pilsäter m.fl. (fp) skall fondbyte kunna ske utan skattekonsekvenser.

Utskottets ställningstagande

Nuvarande regler bygger på principen att beskattning skall ske vid avyttringen av en aktie eller en fondandel. Aktiefonder och investmentbolag är i och för sig befriade från reavinstbeskattningen, men den förmån som ett indirekt ägande genom fond och investmentbolag därigenom får framför direkt ägande är tänkt att elimineras genom att en schablonmässigt beräknad intäkt läggs till grund för beskattningen. Denna beräknas på aktieinnehavet och uppgår till 1,5 % för aktiefonder och 2 % för investmentbolag.

En möjlighet till uppskov med beskattningen av en kapitalvinst finns vid vissa aktiebyten för att omstruktureringar i näringslivet inte skall hindras. En generell uppskovsmöjlighet vid avyttringar av finansiella instrument kan inte gärna prövas isolerat från frågan hur kapitalinkomstbeskattningen i övrigt bör vara utformad. Enligt utskottets mening finns det inte tillräckliga skäl för att nu överväga så stora omläggningar i beskattningen av kapitalvinster. När det gäller yrkandena i vissa motioner om skatteuppskov vid återinvesteringar i onoterade företag för att gynna dessa företags riskkapitalanskaffning vill utskottet emellertid nämna att denna fråga har aktualiserats av Småföretagsdelegationen i betänkandet Kapitalförsörjning till småföretag (SOU 1998:93). Även den av kommissionen tillsatta Business Environment Simplification Task Force (BEST) har föreslagit liknande lättnader. Den s.k. Bättregruppen i Regeringskansliet, som har analyserat Småföretagsdelegationens och BEST:s olika idéer, har kommit till slutsatsen att en statlig utredning bör få i uppgift att analysera om en uppskovsmodell i reavinstbeskattningen för återinvestering i onoterade bolag är en effektiv åtgärd och om en sådan möjlighet bör införas (Rapport från Bättregruppen, s. 63).

Utskottet finner inte anledning till ett tillkännagivande till regeringen i hithörande frågor och avstyrker motionerna.

Motionen

I motion Sk609 yrkar Nils Fredrik Aurelius och Ola Sundell (båda m) att det skall införas en ytterligare schablonregel för beräkning av reavinstskatt på marknadsnoterade aktier och liknande finansiella instrument – möjligen att anskaffningsvärdet bestäms till 50 % av noterade värdet vid utgången av tredje året före avyttringsåret.

Utskottets ställningstagande

Enligt huvudregeln är anskaffningsvärdet på ett finansiellt instrument det genomsnittliga anskaffningsvärdet på samtliga finansiella instrument av samma slag och sort som det avyttrade, beräknat på grundval av faktiska anskaffningsutgifter och med hänsyn till inträffade förändringar i innehavet (genomsnittsmetoden). Alternativt får anskaffningsvärdet för marknadsnoterade instrument (utom optioner och terminer) bestämmas till 20 % av försäljningspriset efter avdrag för försäljningskostnaderna. Denna schablonregel motsvarar i princip den som gällde före 1990 års skattereform. Vid skattereformen sattes dock procentsatsen ned från 50 % till 20 %. Procentsatsen bestämdes genom en avvägning av önskemålet om en effektiv reavinstbeskattning mot önskemålet att underlätta i situationer när det finns svårigheter att bevisa verkliga anskaffningsvärden, t.ex. när aktierna ärvts (prop. 1989/90:110, s. 456).

Utskottet har tidigare avstyrkt motsvarande motionsyrkande (bet. 1998/99:SkU11). Utskottet finner nu i likhet med tidigare inte skäl att frångå den bedömning som gjordes vid skattereformen. Utskottet avstyrker motionen.

Arvs- och gåvoskatt vid generationsskiften i företag

Motionerna

I motionerna Sk325 yrkande 7 och N384 yrkande 17 i denna del av Alf Svensson m.fl. (kd), Sk627 yrkande 1 av Göte Jonsson (m), Sk685 av Inga Berggren m.fl. (m, kd, c, fp), Sk731 av Dan Ericsson (kd) och N387 yrkande 11 av Eskil Erlandsson m.fl. (c) förordas en översyn av arvs- och gåvobeskattningen i syfte att ändra reglerna för att underlätta generationsskiften i familjeföretag.

Utskottets ställningstagande

Den utredare som skall se över reglerna för beskattning av ägare i fåmansföretag m.m. skall enligt direktiven även överväga olika ändringar i arvs- och gåvobeskattningen som kan underlätta generationsskiften av företag (dir. 1999:72). Med hänvisning till det pågående utredningsarbetet avstyrker utskottet motionerna.

Motionerna

I motionerna Sk645 yrkande 1 av Jeppe Johnsson och Ingvar Eriksson (m), MJ257 yrkande 16 av Alf Svensson m.fl. (kd) och MJ406 yrkande 3 av Åsa Torstensson och Eskil Erlandsson (c) hemställs att ett yrkesfiskaravdrag skall införas.

I de nyss nämnda motionerna Sk645 yrkande 3 och MJ257 yrkande 17 samt i motion Sk705 av Henrik Westman och Kent Olsson (m) finns också förslag om att införa en särskild resultatutjämningsmöjlighet för svenska yrkesfiskare.

Utskottets ställningstagande

Vid en tidigare behandling av motsvarande yrkanden förutsatte utskottet att regeringen efter en beredning av frågan om yrkesfiskarnas konkurrens-situation i förhållande till grannländerna skulle återkomma till riksdagen med förslag som tillgodoser motionärernas krav på konkurrensneutralitet (bet. 1996/97:SkU13). Utskottet förordade enhälligt att riksdagen med anledning av samtliga de motioner som behandlades som sin mening skulle ge regeringen till känna vad utskottet hade anfört. Riksdagen följde utskottet.

Utredningen (Jo 1998:05) om konkurrensituationen för det svenska yrkesfisket lade i januari 1999 fram betänkandet Yrketsfiskets konkurrens-situation (SOU 1999:3). Utredningen föreslog ett yrkesfiskaravdrag som ersätter nuvarande avdrag och ett system för resultatutjämnning. Utrednings-förslaget bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Utskottet anser att motionsyrkandena bör anses tillgodosedda med det tidigare tillkännagivandet till regeringen och till den beredning som nu pågår. Utskottet avstyrker därför yrkandena i motionerna om att riksdagen skall begära förslag eller på nytt besluta om ett tillkännagivande till regeringen.

Rörelsesmitta*Motionen*

I motion Sk671 av Lars Gustafsson (kd) yrkas att reglerna om s.k. rörelse-smitta skall ses över. Reglerna måste enligt motionären på ett bättre sätt skilja på privat egendom och tillgångar i företaget.

Utskottets ställningstagande

När en enskild näringsidkare avyttrar sin personligen ägda egendom kan detta aktualisera beskattning av vinsten (eller förlusten) av försäljningen i näringsverksamheten. Det kan gälla varor eller inventarier som har en nära anknytning till näringsverksamheten. I några avgöranden från Regeringsrätten finns viss vägledning.

Ett särskilt fall av s.k. rörelsesmitta, handel med fastigheter och tomtrörelse, är ingående reglerat. Dessa särregler utreds för närvarande (dir. 1998:55). Utredaren skall överväga om de särskilda reglerna helt eller delvis kan upphävas och beskattning i stället kan ske enligt allmänna regler. Även om direktiven inte direkt avser de allmänna reglerna kommer alltså utredningen att behöva analysera dessa. Utskottet finner mot den bakgrunden inte anledning till ett tillkännagivande i enlighet med motionen. Motionen avstyrks följaktligen.

Arbetslokal i bostaden

Motionerna

I motionerna Sk327 yrkande 14 och N386 yrkande 12 föreslår Johan Pehrson och Karin Pilsäter (båda fp) att det skall göras en översyn av reglerna för företagare med hemmet som arbetsplats. I motion Sk684 yrkar Åke Sandström m.fl. (c, m, kd, fp) om förbättrade avdragsmöjligheter när fastighet eller lägenhet används för både privat boende och som lokaler för näringsverksamhet.

Utskottets ställningstagande

När en privatbostad används i en näringsverksamhet är avdragsrätten begränsad till skäligen del av kostnader för hyra o.d., värme, vatten och avlopp samt elektrisk ström. Avdrag medges även för kostnader i övrigt som är omedelbart betingade av näringsverksamheten. En förutsättning är att en särskild del har inrättats i bostaden för näringsverksamheten. Om så ej är fallet kan avdrag medges med högst 2 000 kr per år om arbete utförts minst 800 timmar i den egna privatbostaden.

Stoppregelutredningen har i betänkandet Stoppreglerna (SOU 1998:116) gjort en översyn av reglerna. Enligt utredningen har inget framkommit som ger anledning att ompröva de valda schablonerna. Regeringen har tidigare redovisat utredningens slutsatser (prop. 1999/2000:15, s. 78) och har instämt i utredningens bedömning.

Utskottet finner mot bakgrund av det anförda inte någon anledning till ändringar i gällande regler. Utskottet avstyrker motionerna.

Egenföretagares avdrag för vissa resekostnader

Motionen

I motion Sk691 yrkar Marianne Andersson m.fl. (c, m, kd, fp) att enskilda näringsidkare skall kunna göra samma schablonmässiga avdrag för ökade levnadskostnader i samband med tjänsteresa som gäller för anställda. Motionärerna hänvisar till bl.a. förenklingskäl.

Enligt vad utskottet erfarit har den fråga som motionärerna tar upp aktualiserats i Finansdepartementet. En promemoria kommer inom kort att sändas ut på remiss. Utskottet anser att resultatet av den pågående beredningen bör avvaktas och avstyrker yrkandet i motion Sk691 om ett tillkännagivande till regeringen i frågan.

Sponsring

Motionen

I motion Kr313 yrkande 2 föreslår Inger Davidson m.fl. (kd) att skattereglerna vid kultursponsring skall göras tydligare.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har framhållit, senast i betänkandet 1998/99:SkU11, att utgifter för sponsring i vissa fall kan vara avdragsgilla som driftskostnader med hänsyn till det reklamvärde och goodwillvärde som sponsorverksamheten kan innebära för ett företag. En grundläggande förutsättning är då att sponsorn får en motprestation som står i rimlig proportion till insatsen. Utan motprestation torde bidraget bli betraktat som gåva för vilken avdragsrätt inte föreligger. Utskottet har avstyrkt liknande motionsyrkanden med hänvisning till bl.a. att avdragsrätt för sponsorverksamhet bör följa de grundläggande principerna för avdragsrätt för driftskostnader i näringsverksamhet och att skattemyndigheterna får avgöra från fall till fall om en avdragsrätt är förenlig med dessa principer.

Utskottet har inte funnit skäl att frångå sitt tidigare ställningstagande och avstyrker motionen.

Lex Asea

Motionen

I motion Sk326 yrkande 15 av Carl Fredrik Graf m.fl. (m) föreslås att kravet på marknadsnotering tas bort i den s.k. lex Asea. Enligt motionen innebär gällande regler en diskriminering av de onoterade bolagen.

Utskottets ställningstagande

Ett dotterföretag kan enligt de s.k. lex Asea-reglerna avskiljas från sitt moderföretag genom att samtliga aktier i dotterbolaget delas ut till aktieägarna utan att dessa beskattas för utdelningen. Flera villkor skall vara uppfyllda, bl.a. att åtminstone någon del av aktierna i moderföretaget är marknadsnoterade.

I samband med att riksdagen hösten 1998 antog nya skatteregler för omstrukturering i näringslivet (prop. 1998/99:15, bet. 1998/99:SkU5) gjordes en uppmjukning av villkoren i lex Asea, dock släpptes inte kravet på

marknadsnotering. Utskottet framhöll att anskaffningsvärdet på aktierna i det utdelande bolaget måste kunna fördelas mellan moderbolagets och det utdelade bolagets aktier i förhållande till förändringen av marknadsvärdet på aktierna i moderbolaget. Skulle ett marknadsvärde saknas måste fördelningen göras på andra grunder. Detta skulle sannolikt medföra praktiska problem vid tillämpningen av reglerna. Utskottet ville med hänsyn härtill inte slopa noteringsvillkoret. Utskottet har inte funnit skäl för att ändra det tidigare ställningstagandet och avstyrker därför motion Sk326 yrkande 15.

Representationsavdraget

Motionen

I motion Sk325 yrkande 17 föreslår Alf Svensson m.fl. (kd) att avdragsrätten för vin och sprit i samband med representation skall slopas.

Utskottets ställningstagande

Avdragsreglerna för representation har ändrats vid flera tillfällen under senare år. Hösten 1995 beslutade riksdagen att avdragsramen för måltidsutgifter i samband med representation skulle vara 180 kr exkl. moms fr.o.m. inkomståret 1996, vilket innebar ungefär en halvering av avdragsramen. Hösten 1996 minskades avdragsramen ytterligare till 90 kr. Samtidigt ändrades reglerna så att vin och sprit skulle få räknas med inom avdragsramen 90 kr, något som innebär förenklingar för skattemyndigheterna och företagen. Utskottet finner inte skäl att gå ifrån det tidigare ställningstagandet och avstyrker motion Sk325 yrkande 17.

Beskattning av royalty

Motionen

I motion Sk692 yrkande 6 av Bo Lundgren m.fl. (m) föreslås att royaltyinkomster från patent skall beskattas som inkomst av kapital.

Utskottets ställningstagande

Motionsförslag om skattelättnader för royalty och patenterade uppfinningar har vid upprepade tillfällen avslagits av riksdagen. Senast avslogs – vid riksdagens behandling av utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna för år 2000 (bet. 1999/2000:FiU1) – Moderaternas nu åter aktuella förslag om att royalty skall beskattas som kapitalinkomst och ett annat förslag från Kristdemokraterna om skattefrihet under två år. Utskottet får med hänvisning till tidigare behandling av denna fråga avstyrka motion Sk692 yrkande 6.

Motionen

I motion Sk630 yrkar Åke Sandström (c) att det skall utredas om inte beskattning av näringsverksamhet inom skogsbruket skall ske i den kommun där fastigheten är belägen. Syftet är att stärka skatteunderlaget i berörda bygder och att ge underlag för mera jämlika levnadsvillkor.

Utskottets ställningstagande

Den kommunala beskattningen av juridiska personer upphörde fr.o.m. inkomståret 1985. Enligt utskottets mening är det inte aktuellt att på nytt införa en sådan beskattningsrätt eller att införa regler som innebär att fysiska personers näringsverksamhet skall beskattas i annan kommun än hemortskommunen. Detta skulle komplicera taxeringsarbetet, inte minst för de skattskyldiga. Utskottet avstyrker motionen.

Skattelättnader för viss kooperativ verksamhet*Motionen*

I motion N212 yrkande 3 föreslår Kenneth Johansson (c) att Dalarna får bli ett försökslän för att ge skattelättnader, under t.ex. två år, för nystartade kooperativ i länet.

Utskottets ställningstagande

Skatteutskottet har vid tidigare behandling av ett annat förslag om regional differentiering i inkomstskattesystemet – snabbare avskrivning i stödområden av byggnader, markanläggningar, maskinell utrustning och inventarier – avvisat särregler för vissa regioner (se t.ex. bet. 1993/94:SkU25).

Ett yrkande motsvarande det i motion N212 har tidigare avslagits av riksdagen i samband med att finansieringsformer och konkurrensneutralitet för kooperativa företag behandlades (bet. 1998/99:NU6). Näringsutskottet hänvisade därvid till bl.a. vidtagna åtgärder för ökade informationsinsatser och för att underlätta riskkapitalförsörjningen för kooperativa företag. Skatteutskottet kan inte heller från sina utgångspunkter se förslaget i motionen som en lämplig lösning för att ytterligare underlätta riskkapitalförsörjningen i kooperativa företag. Utskottet avstyrker följaktligen motion N212 yrkande 3.

Utskottet hemställer

1. beträffande *skattenivå i företaget, resultatutjämning*
att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk675, 1999/2000:Sk724,
1999/2000:Sk739, 1999/2000:T210 yrkandena 29 och 32 och
1999/2000:T616 yrkande 9,

res. 1 (m, kd)

2. beträffande *ägarbeskattning, m.m.*
att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk324 yrkandena 13 och
14, 1999/2000:Sk325 yrkande 4, 1999/2000:Sk326 yrkande 8,
1999/2000:Sk678 yrkandena 1 och 2, 1999/2000:Sk679,
1999/2000:Sk681, 1999/2000:Sk692 yrkande 11, 1999/2000:Sk696
yrkandena 1 och 4, 1999/2000:Sk737 yrkandena 1 och 2,
1999/2000:Sk769 yrkande 5 i denna del, 1999/2000:T717 yrkandena
11 och 12, 1999/2000:N239 yrkande 2, 1999/2000:N273 yrkandena
35 och 36 och 1999/2000:N384 yrkande 17 i denna del,

res. 2 (m, kd, c, fp)

3. beträffande *skatteuppskov för nystartade företag*
att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk327 yrkande 9,
1999/2000:Sk662 och 1999/2000:N386 yrkande 8,

res. 3 (m, fp)

4. beträffande *enklare beskattningsmodell för småföretag*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Sk670 yrkande 2,

res. 4 (kd)

5. beträffande *beskattningsmetod för aktier*
att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk654, 1999/2000:Sk680,
1999/2000:Sk723, 1999/2000:Sk727, 1999/2000:Sk755, 1999/2000:
Sk769 yrkande 5 i denna del och 1999/2000:L713 yrkande 9,

res. 5 (m, kd, fp)

6. beträffande *anskaffningsvärdet på aktier*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Sk609,

7. beträffande *arvs- och gåvoskatt vid generationsskiften i företag*
att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk325 yrkande 7,
1999/2000:Sk627 yrkande 1, 1999/2000:Sk685, 1999/2000:Sk731,
1999/2000:N384 yrkande 17 i denna del och 1999/2000:N387 yrkande
11,

res. 6 (m, kd, c, fp)

8. beträffande *yrkesfiskare*
att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk645 yrkandena 1 och 3,
1999/2000:MJ257 yrkandena 16 och 17, 1999/2000:MJ406 yrkande 3
och 1999/2000:Sk705,

res. 7 (m, kd, c, fp)

9. beträffande *rörelsesmita*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Sk671,

10. beträffande *arbetslokal i bostaden*
att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk327 yrkande 14,
1999/2000:Sk684 och 1999/2000:N386 yrkande 12,
res. 8 (m, kd, fp)
11. beträffande *egenföretagares avdrag för vissa resekostnader*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Sk691,
res. 9 (m, kd)
12. beträffande *sponsring*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr313 yrkande 2,
res. 10 (m, kd)
13. beträffande *lex Asea*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Sk326 yrkande 15,
res. 11 (m)
14. beträffande *representationsavdraget*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Sk325 yrkande 17,
res. 12 (kd)
15. beträffande *royalty*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Sk692 yrkande 6,
res. 13 (m)
16. beträffande *kommunal företagsbeskattning*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Sk630,
17. beträffande *skattelättnader för viss kooperativ verksamhet*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:N212 yrkande 3.

Stockholm den 22 februari 2000

På skatteutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

I beslutet har deltagit: Arne Kjörnsberg (s), Carl Fredrik Graf (m), Lisbeth Staaf-Igelström (s), Per Rosengren (v), Kenneth Lantz (kd), Carl Erik Hedlund (m), Per Erik Granström (s), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Ulla Wester (s), Desirée Pethrus Engström (kd), Catharina Hagen (m), Yvonne Ruwaida (mp), Rolf Kenneryd (c), Johan Pehrson (fp), Claes Stockhaus (v), Bengt Niska (s) och Lars Lilja (s).

Reservationer

1. Skattenivå i företaget, resultatutjämning (mom. 1) – m, kd

Carl Fredrik Graf (m), Kenneth Lantz (kd), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Desirée Pethrus Engström (kd) och Catharina Hagen (m) har

dels anfört följande:

Ett grundläggande krav på skattesystemet är att näringsverksamhet som drivs här i landet får samma villkor som gäller för näringsverksamhet i de länder som våra företag konkurrerar med. Utredningen om sjöfartens struktur- och kapital situation anger i betänkandet Svensk sjöfartsnäring, hot och möjligheter (SOU 1998:129), med hänvisning till uppgifter från kommissionen, bl.a att flera EU-länder medger fonderingsmöjligheter för rederierna och reducerad bolagsskatt eller tonnageskatt. Utredningen har inte haft i uppdrag att lämna förslag på skatteområdet, men har uttalat att fartygsfonder bör utredas vidare. Enligt vår uppfattning måste rederiernas företagsbeskattnings ses över mot bakgrund av den utveckling som äger rum i vår omvärld. Detta bör ges regeringens till känna.

dels vid moment 1 hemställt:

1. beträffande *skattenivå i företaget, resultatutjämnning*

att riksdagen med anledning av motionerna 1999/2000:T210 yrkandena 29 och 32 och 1999/2000:T616 yrkande 9 som sin mening ger regeringen till känna vad som ovan anförts om utredning av rederinäringens skattevillkor och avslår motionerna 1999/2000:Sk675, 1999/2000:Sk724 och 1999/2000:Sk739.

2. Ägarbeskattnings, m.m. (mom. 2) – m, kd, c, fp

Carl Fredrik Graf (m), Kenneth Lantz (kd), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Desirée Pethrus Engström (kd), Catharina Hagen (m), Rolf Kenneryd (c) och Johan Pehrson (fp) har

dels anför följande:

Den lättnad i dubbelbeskattnings av bolagsinkomster som införts i Sverige är begränsad till onoterade företag. Enligt vår mening finns det skäl att gå vidare och införa regler som avskaffar dubbelbeskattnings i alla företag. De nya reglerna skall utformas i enlighet med de regler som gällde under år 1994 och som infördes på initiativ av den dåvarande borgerliga regeringen. Det får ankomma på regeringen att lägga fram ett förslag om beskattning av ägarkapital i enlighet med vad som här anförts. I det sammanhanget måste också tas upp sådana frågor om småföretagens riskkapitalförsörjning och beskattning av fåmansföretag m.m. som har aktualiserats i flera motioner. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna med anledning av samtliga de motioner som behandlas under detta moment.

dels vid moment 2 hemställt:

2. beträffande *ägarbeskattnings, m.m.*

att riksdagen med anledning av motionerna 1999/2000:Sk324 yrkandena 13 och 14, 1999/2000:Sk325 yrkande 4, 1999/2000:Sk326 yrkande 8, 1999/2000:Sk678 yrkandena 1 och 2, 1999/2000:Sk679, 1999/2000:Sk681, 1999/2000:Sk692 yrkande 11, 1999/2000:Sk696 yrkandena 1 och 4, 1999/2000:Sk737 yrkandena 1 och 2, 1999/2000:Sk769 yrkande 5 i denna del, 1999/2000:T717 yrkandena 11 och 12, 1999/2000:N239 yrkande 2, 1999/2000:N273 yrkandena

3. Skatteuppskov för nystartade företag (mom. 3) – m, fp

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Catharina Hagen (m) och Johan Pehrson (fp) har

dels anført følgende:

Nya snabbväxande företag avstår ofta från utdelningar och styrelsearvoden för att kunna satsa allt på snabb tillväxt. Dessvärre bromsas denna ibland av stora skattebetalningar. För att motverka detta bör det prövas att för nystartade företag införa någon form av uppskov med skattebetalningar. Bolag skulle t.ex. kunna få ett uppskov med skattebetalningar så länge utdelningar inte sker. En uppskovsmöjlighet skulle underlätta situationen för sådana mindre företag som Sverige behöver få många av under kommande år. Vi tillstyrker följaktligen förslagen i motionerna om att uppskovsmöjligheterna skall utredas.

dels vid moment 3 hemställt:

3. beträffande *skatteuppskov för nystartade företag* att riksdagen med anledning av motionerna 1999/2000:Sk327 yrkande 9, 1999/2000:Sk662 och 1999/2000:N386 yrkande 8 som sin mening ger regeringen till känna vad som ovan anförts om utredning av möjligheterna till skatteuppskov för nystartade företag.

4. Enklare beskattningsmodell för småföretag (mom. 4) – kd

Kenneth Lantz (kd) och Desirée Pethrus Engström (kd) har

dels anført følgende:

Det är allmänt känt att restaurangbranschen dras med stora problem i form av svartjobb, skattesmitning och andra oönskade företeelser. En förenklad beskattning på matservering skulle enligt vår uppfattning med stor säkerhet gynna såväl statskassan som hederliga krögare genom ökad volym och sysselsättning i denna bransch samt minskad arbetslöshetsersättning och minskade arbetsmarknadsåtgärder. Motionärernas förslag om att införa en beskattningsmodell på restauranger som inte skulle behöva vara baserad på antal kronor som kommer in i kassan bör prövas närmare. Vi tillstyrker motion Sk670 yrkande 2.

dels vid moment 4 hemställt:

4. beträffande *enklare beskattningsmodell för småföretag* att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Sk670 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i motionen om utredning av schablonbeskattning av restauranger.

Carl Fredrik Graf (m), Kenneth Lantz (kd), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Desirée Pethrus Engström (kd), Catharina Hagen (m) och Johan Pehrson (fp) har

dels anfört följande:

Det finns flera inslag i skattesystemet som har en ogynnsam inverkan på sparandet i aktier och aktiefonder, bl.a. dubbelbeskattningen av bolagsinkomster. Emellertid medför också valet av beskattningsmetod för kapitalvinster, dvs. beskattning vid avyttring, en inlåsnings effekt som hämmar intresset att omplacera innehav av aktier och fondandelar, något som påverkar riskkapitalflödet negativt. Enligt vår mening bör riksdagen ta fasta på de tankar kring dessa problem som har presenterats i flera motioner och ta initiativ till att det görs en analys av hur kapitalvinster bör beskattas för att uppnå det för spararna och näringslivet mest gynnsamma resultatet. Inte minst är det viktigt att nu understödja det starkt ökade intresset från småspararnas sida att spara i aktiefonder, och skattereglernas utformning är här en viktig del. Vi föreslår att riksdagen med anledning av samtliga här aktuella motioner beslutar om ett tillkännagivande till regeringen om en utredning av en ny beskattningsmetod för aktier och aktiefonder som tillåter återinvesteringar utan att detta skall utlösa beskattning.

dels vid moment 5 hemställt:

5. beträffande *beskattningsmetod för aktier*

att riksdagen med anledning av motionerna 1999/2000:Sk654, 1999/2000:Sk680, 1999/2000:Sk723, 1999/2000:Sk727, 1999/2000:Sk755, 1999/2000:Sk769 yrkande 5 i denna del och 1999/2000:L713 yrkande 9 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om en utredning av en ny beskattningsmetod för aktier och aktiefonder.

6. Arvs- och gåvoskatt vid generationsskiften i företag (mom. 7) – m, kd, c, fp

Carl Fredrik Graf (m), Kenneth Lantz (kd), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Desirée Pethrus Engström (kd), Catharina Hagen (m), Rolf Kenneryd (c) och Johan Pehrson (fp) har

dels anfört följande:

Arvs- och gåvoskatten kan skapa stora problem vid generationsskiften i familjeföretag. I motionerna anför bl.a. att arvsskatten bidrar till att konservera den svenska näringslivsstrukturen med alltför få medelstora företag. Mindre familjeföretag drabbas av högre kapitalkostnader än större icke familjeägda företag vid överlåtelser i samband med att aktieägaren avlider. Skatten tvingar därmed företagare att ta andra hänsyn än företags-ekonomiska, vilket varken gagnar företaget eller dess anställda. Många bedömer att beskattningen vid generationsskifte åderlåter jord- eller

skogsbruk som redan kan ha små eller inga ekonomiska marginaler. I stället för att kapital dras in till staten behövs detta mycket väl på gårdarna för att trygga ett långsiktigt familjejordbruk.

NUTEK räknade 1998 med att 38 % av Sveriges småföretagare var över 50 år och alltså snart står inför sin pension. Det är bråttom med lagändringar också av det skälet att beskattningen vid generationsskiften i jordbruksföretag skärptes vid årsskiftet till följd av att de övergångsbestämmelser som tillät indexuppräknings av ingångsvärdet på fastigheten då löpte ut.

Vi anser att riksdagen i ett tillkännagivande till regeringen skall betona vikten av att den utredning som nu pågår arbetar snabbt och att regeringen så snart utredningsarbetet är avslutat återkommer till riksdagen med förslag till lagändringar som verkligen kan bidra till att underlätta generationsväxlingar i företagen.

dels vid moment 7 hemställt:

7. *beträffande arvs- och gåvoskatt vid generationsskiften i företag*
att riksdagen med anledning av motionerna 1999/2000:Sk325 yrkande 7, 1999/2000:Sk627 yrkande 1, 1999/2000:Sk685, 1999/2000:Sk731, 1999/2000:N384 yrkande 17 i denna del och 1999/2000:N387 yrkande 11 som sin mening ger regeringen till känna vad som ovan anförts om lagändringar som underlättar generationsväxlingar i företagen.

7. Yrkesfiskare (mom. 8) – m, kd, c, fp

Carl Fredrik Graf (m), Kenneth Lantz (kd), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Desirée Pethrus Engström (kd), Catharina Hagen (m), Rolf Kenneryd (c) och Johan Pehrson (fp) har

dels anført följande:

Vid behandlingen av motionsyrkanden med samma innehåll hösten 1996 uttalade riksdagen att regeringen skulle lägga fram ett förslag som löser problemet med att våra svenska yrkesfiskare inte kan konkurrera på samma villkor som yrkesfiskare i våra grannländer. Vi anser att regeringens beredning av denna fråga har dragit ut på tiden på ett anmärkningsvärt sätt. Efter riksdagens tillkännagivande dröjde det länge innan ett utredningsarbete kom i gång. Nu är läget det att utredningsarbetet slutfördes i januari 1999 men regeringen har fortfarande inte lagt fram förslaget till riksdagen.

Riksdagen bör genom ett nytt tillkännagivande skarpt markera att regeringen utan ytterligare dröjsmål måste färdigställa ett förslag om yrkesfiskaravdrag och lämna detta till riksdagen. Eftersom ett sådant avdrag torde vara att jämställa med offentligt stöd i Romfördragets mening förutsätter vi också att regeringen snabbt informerar kommissionen om lagstiftningen.

Vi föreslår att riksdagen med anledning av samtliga här behandlade motioner ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen.

dels vid moment 8 hemställt:

8. beträffande *yrkesfiskare*

att riksdagen med anledning av motionerna 1999/2000:Sk645 yrkandena 1 och 3, 1999/2000:MJ257 yrkandena 16 och 17, 1999/2000:MJ406 yrkande 3 och 1999/2000:Sk705 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen om lagstiftning om yrkesfiskaravdrag.

8. Arbetslokal i bostaden (mom. 10) – m, kd, fp

Carl Fredrik Graf (m), Kenneth Lantz (kd), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Desirée Pethrus Engström (kd), Catharina Hagen (m) och Johan Pehrson (fp) har

dels anført följande:

Möjligheterna att utnyttja bostaden i samband med förvärvsarbete har på senare tid ökat dramatiskt till följd av teknikens utveckling. Nya företag startas inte sällan med hemmet som bas. Nuvarande schablonmässiga regler om avdrag för arbetslokal i egen bostad kan emellertid ge ett oförmånligare resultat i förhållande till om arbetslokal förhyrts i en annan fastighet. På samma sätt kan nuvarande hårda praxis innebära att den som arbetar på distans från sitt hem inte får avdrag för faktiska kostnader för hemarbetet. Vi anser att avdragsmöjligheterna behöver förbättras och anpassas till det nya företagandets behov. Reglerna behöver därför ses över i syfte att åstadkomma detta.

dels vid moment 10 hemställt:

10. beträffande *arbetslokal i bostaden*

att riksdagen med anledning av motionerna 1999/2000:Sk327 yrkande 14, 1999/2000:Sk684 och 1999/2000:N386 yrkande 12 som sin mening ger regeringen till känna vad som ovan anförts om en översyn i syfte att utvidga avdragsmöjligheterna.

9. Egenföretagares avdrag för vissa resekostnader (mom. 11) – m, kd

Carl Fredrik Graf (m), Kenneth Lantz (kd), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Desirée Pethrus Engström (kd) och Catharina Hagen (m) har

dels anført följande:

Det skulle vara en förenkling för småföretag om de schablonregler för avdrag för ökade levnadskostnader som används vid inkomst av tjänst får tillämpas också på en enskild näringsidkares motsvarande kostnader. Vi förutsätter att det pågående beredningsarbetet påskyndas och att en lagändring skall kunna genomföras snabbt. Vi tillstyrker motion Sk691.

11. beträffande *egenföretagares avdrag för vissa resekostnader* att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Sk691 som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen har anförts om att införa ett schablonmässigt avdrag också för enskilda näringsidkare.

10. Sponsring (mom. 12) – m, kd

Carl Fredrik Graf (m), Kenneth Lantz (kd), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Desirée Pethrus Engström (kd) och Catharina Hagen (m) har

dels anført följande:

Den skattemässiga hanteringen av avdragsrätten för sponsormedel är inte entydig. Detta leder till en osäkerhet som kan påverka möjligheten för olika organisationer att få tillgång till sponsormedel. Regeringen bör se över frågan och återkomma till riksdagen med förslag som undanröjer osäkerheten om gällande skatteregler. Vi tillstyrker därför motion Kr313 yrkande 2.

dels vid moment 12 hemställt:

12. beträffande *sponsring* att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Kr313 yrkande 2 hos regeringen begär att den återkommer med ett förslag om tydligare avdragsregler vid sponsring.

11. Lex Asea (mom. 13) – m

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m) har

dels anført följande:

I samband med ändringar av skattereglerna vid omstrukturering i näringslivet hösten 1998 gjordes flera välmotiverade ändringar i lex Asea-reglerna. Det finns emellertid fortfarande kvar villkor som försvårar omstrukturering. Noteringsvillkoret är svårtillämpat eftersom lagtexten inte innehåller en bra definition på vad som avses med marknadsnotering. I dag finns det ett antal olika listor med noteringar, varav en del är regionala till sin karaktär. Det kan även ifrågasättas om kravet på marknadsnotering över huvud taget är berättigat. Det finns i Sverige exempel på mycket framgångsrika internationella företag som varken är börsnoterade eller marknadsnoterade. Många av de snabbväxande företagen inom IT-branschen kan tänkas välja att expandera utan marknadsnotering. Lex Asea bör därför göras tillämplig även för små, växande företag med internationella dotterbolag. Enklast görs detta genom att noteringsvillkoret slopas. Vi tillstyrker motion Sk326 yrkande 15.

dels vid moment 13 hemställt:

13. beträffande *lex Asea*
att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Sk326 yrkande 15 som sin mening ger regeringen till känna att kravet på marknadsnotering bör tas bort ur *lex Asea*-reglerna.

12. Representationsavdraget (mom. 14) – kd

Kenneth Lantz (kd) och Desirée Pethrus Engström (kd) har

dels anfört följande:

När staten genom avdragsreglerna för representation subventionerar alkoholkonsumtion motverkas de mål som samhället har ställt upp för att minska alkoholkonsumtionen. Att subventionen dessutom utgår vid alkoholförtäring i samband med arbetet ger också fel signaler, eftersom frånvaron av alkohol i arbetet bör vara ett särskilt viktigt delmål i arbetet för att begränsa alkoholkonsumtionen.

Reglerna om att kostnader för alkohol inte skall ingå i avdraget för representation har lång tradition i Sverige och bör värnas. Avdragsrätten har funnits bara sedan hösten 1995 och infördes för att göra reglerna enklare. Vi är i och för sig tveksamma till om ändringen verkligen har inneburit någon nämnvärd förenkling. Emellertid kan vi inte acceptera att viktiga alkoholpolitiska målsättningar åsidosätts vid skattereglernas utformning. Reglerna bör därför ändras på nytt så att de inte tillåter att alkohol ingår i avdragsramen för representation. Därmed tillstyrker vi motion Sk325 yrkande 17.

dels vid moment 14 hemställt:

14. beträffande *representationsavdraget*
att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Sk325 yrkande 17 som sin mening ger regeringen till känna att vin och sprit inte skall ingå i avdragsramen vid representation.

13. Royalty (mom. 15) – m

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m) har

dels anfört följande:

Uppfinnare och innovatörer skall kunna verka i en positiv miljö. Det kan de inte i dag. Skattereglerna bör ändras så att uppfinnare och innovatörer skall kunna ta upp royalty som utgår från patent under inkomst av kapital och därigenom få ett reducerat skatteuttag på sådana inkomster. Vi tillstyrker därför motion Sk692 yrkande 6.

dels vid moment 15 hemställt:

15. beträffande *royalty*
att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Sk692 yrkande 6 hos regeringen begär förslag om att royaltyinkomster från patent skall beskattas som inkomst av kapital.

Representationsavdraget (mom. 14) – m

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m) anför:

Den tidigare av statsfinansiella skäl genomförda reduceringen av avdragsramen för representation från 180 till 90 kr per person och måltid riskerar att motverka sitt syfte. Restaurangnäringen är en väsentlig del av den privata tjänstesektorn, med en lönsamhetsnivå som gör branschen mycket känslig för denna typ av förändringar. Denna sektor är personalintensiv och genererar många arbetstillfällen. Sannolikt genomför numera många företag i stället representation i egna lokaler med egen personal. Eftersom neddragningen av representationsavdraget kan komma att i väsentlig grad minska förutsättningarna för branschen att bibehålla respektive skapa nya arbetstillfällen bör avdragsramen i stället återställas till den tidigare nivån.

Sammanfattning.....	1
Motionerna	1
Utskottet	5
Inledning.....	5
Skattenivå i företaget, resultatutjämnning.....	6
Ägarbeskattning, m.m.....	7
Skatteuppskov för nystartade företag.....	9
Enklare beskattningsmodell för småföretag.....	10
Beskattningsmetod för aktievinster.....	11
Anskaffningsvärdet på aktier	12
Arvs- och gåvoskatt vid generationsskiften i företag.....	12
Yrkesfiskare.....	13
Rörelsesmita	13
Arbetslokal i bostaden.....	14
Egenföretagares avdrag för vissa resekostnader	14
Sponsring	15
Lex Asea	15
Representationsavdraget	16
Beskattning av royalty	16
Kommunal företagsbeskattning	17
Skattelättnader för viss kooperativ verksamhet.....	17
Hemställan	18
Reservationer.....	19
1. Skattenivå i företaget, resultatutjämnning (mom. 1) – m, kd.....	19
2. Ägarbeskattning, m.m. (mom. 2) – m, kd, c, fp.....	20
3. Skatteuppskov för nystartade företag (mom. 3) – m, fp.....	21
4. Enklare beskattningsmodell för småföretag (mom. 4) – kd	21
5. Beskattningsmetod för aktier (mom. 5) – m, kd, fp.....	22
6. Arvs- och gåvoskatt vid generationsskiften i företag (mom. 7) – m, kd, c, fp.....	22
7. Yrkesfiskare (mom. 8) – m, kd, c, fp.....	23
8. Arbetslokal i bostaden (mom. 10) – m, kd, fp.....	24
9. Egenföretagares avdrag för vissa resekostnader (mom. 11) – m, kd.....	24
10. Sponsring (mom. 12) – m, kd	25
11. Lex Asea (mom. 13) – m	25
12. Representationsavdraget (mom. 14) – kd.....	26
13. Royalty (mom. 15) – m.....	26
Särskilt yttrande.....	27
Representationsavdraget (mom. 14) – m.....	27